



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

61. An qui vovit ieiunare die Sabbathi, vel Feria sexta, teneatur ad id votum, si dies Nativitatis Domini venerit in his diebus? Et notatur eum, qui votum emisit non comedendi ova in sexta Feria, vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sup. hoc et
seqq. vique
ad not. seq.
in to. 6. tr. 1.
Ref. 4. per
totam, & in
aliis eius an-
not. & hic
sup. in Ref.
46. & in aliis
eius primæ
not.

autem qui intra Territorium sunt, non obligentur si sint exempti; diximus supra agentes de lege humana. Illud tamen restat declarandum, an persona Religiosæ obligentur legibus synodalibus ad totum Episcopatum se extendentibus? Pro resolutione aduerte, Religiosos aliquos esse exemptos à iurisdictione Episcopali, aliquos verò non; ergo, si de exemptis loquamur, conclusio sit, eos non obligari eius legibus: patet, quia ad hoc maxime ordinatur ea exemptio. Secundò, quia Tridentinum *sess. 25. c. 12.* tanquam singulare aliquid præcipit, vt in obseruatione Festorum & censurarum Religiosi exempti obediant Episcopo; per quod supponit in cæteris non teneri, imò nec antea ad hæc duo fuisse obligatos. Tertio, quia Religiosi exempti (vt constat ex *c. 1. de privilegiis, in 6.*) non tenentur Episcopo parere, nisi in casibus à iure exceptis; non excipiuntur autem à iure leges Synodales: ergo. Dices, Religiosi iure naturæ, tanquam pars communitatis, tenentur se conformare toti; ergo & obseruare has leges. Respondeo ex sæpè dictis, hanc conformationem non obligare exemptos: alioquin & ille, cum quo dispensatur validè, teneretur etiam legibus; quia adhuc post dispensationem est pars eius communitatis. Vel si vis magis scholasticè respondere, distingue, Religiosi in eo puncto, in quo sunt pars, tenentur se accommodare; admitto Antecedens: in eo, in quo non sunt pars; nego Antecedens. Vnde nego Consequentiam, quia in ordine ad has leges, eo ipso, quod exempti sunt, iam sunt quasi à cæteris separati, iam non sunt pars. Fortasse aliquando, ratione scandali, tenebuntur aliquas obseruare, verbi gratia si imponantur ieiunia; populus enim valdè scandalizaretur, si dum ipse ieiunat, videat Religiosos, quos iudicat adhuc magis ad id obligatos, non ieiunare: at hoc est per accidens; & solum obligabit in publico, non in occulto. Hucusque Arriaga: ex cuius doctrina sequitur, quod sicut Regulares exempti non tenentur legibus, nisi in casibus expressis; neque tenentur Consecutionibus: quia vt visum est, Consuetudo non est maioris efficaciæ, quam sit lex Concilij, & Synodi Ordinariorum; vnde si talis lex non obligat Religiosos, nec etiam obligabit Consuetudo. Hinc deducitur, quod Regulares non tenentur ad ieiunia Prouinciæ, quando obligant ex generali consuetudine Prouinciæ; etiam si consuetudo confirmata sit in Synodo Prouinciæ, quia non subduntur Constitutionibus Synodalibus. Militar enim eadem ratio, quia neque tota Prouincia potest concedere leges obligantes Regulares, cum non sint subiecti potestati ipsius; atque ad hoc nec dare vim consuetudini ad ipsos obligandos.

Sup. hoc in
Resol. not.
seq.

Cursum in
Ref. quæ hic
est sup. 40. in
fine & magis
late in Ref.
41. & hic su-
pra in §. 66.
firm. huius
Ref. breuiter
in princ. &
prope finem,
§. Videndū.

4. Verum his non obstantibus, ego olim cursim affirmatiuæ sententiæ ad hæsi, quam nouissimè tenet Pellizzarius in *Manuali Regular. tom. 1. tr. 5. c. 5. n. 50.* vbi sic ait: Quæres, an Regulares in suis Monasteriis teneantur seruare ieiunia per consuetudinem inducta in ea Prouincia, Oppido, aut loco, in quo ipsi degunt per dominum dominij? Respondeo teneri, si consuetudo sit generalis, id est communis, tam Clericis, ac Religiosis, quam Laicis: sic enim illa ieiunia sunt omnibus communia, & moribus omnium ibi habitantium comprobata, idè que debent ab omnibus seruari, etiam à Regularibus, quippè qui sunt partes talis communitatis, & vt tales debent concordare cum suo toto, iuxta illud: Turpis est pars, quæ non concordat suo toto. Secus, si consuetudo sit tantum Laicorum, aut Clericorum: tunc enim Regulares non tenentur ad ieiunia taliter inducta; cum illi plures habeant abstinentias, ac ieiunia, quæ non habent Laici, aut Clerici, idè que par sit, vt illorum ieiuniis non supergrauentur, quorum consuetudinibus non liberantur à ieiuniis propriis Ordinis iuxta illud: Quos non honoro, nec onero; & quos honoro, grauo, Ita ille; qui

citatur, Fagundez, Reginaldum, & Azorium. Idem docet Merolla, *tom. 3. disp. 5. dub. 5. num. 36.* qui citat Paludanum, Rodriguez, & Portel. Idem docet Lezana in *Summa, tom. 1. cap. 11. num. 13.* Boffius de *Iubilæo, sect. 4. cas. 18. numero 32.* Peyrinus de *Privilegiis Regul. quest. 1. cap. 8. num. 22.* Trullench in *Decalogo, tom. 1. lib. 3. cap. 7. dubio 5. num. 12.* Tamburinus, *tom. 2. disputat. 12. quest. 3. num. 1.* Villalobos in *Summa, tom. 1. tract. 23. difficult. 5. num. 6.* Hieronymus Rodriguez, *resolut. 75. num. 18.* Nouarius, *verb. Ieiunium, num. 1.* & alij. Non assentire tamen Merollæ assentire, opinionem negantem esse falsam; nam puto non carere sua probabilitate; licet ego, vt dixi, affirmatiuæ sententiæ ad hæream.

RESOL. LX.

An Regularis vouens ieiunare satisfaciatur, si ieiunet secundum morem Monasticum, vel teneatur ieiunare secundum morem Ecclesiæ?

Et ieiunium indictum à Confessario, nisi is contrarium explicet, an semper sit Monasticum quoad Regulares, secus autem quoad seculares? Ex p. 7. tr. 11. & Milica. Resol. 24.

§. 1. Iohannes Caramuel, quia est vir acutissimus ingenij ponit hoc dubium in *Reg. de Bened. disp. 118. n. 1613.* & sic respondit: Primò, si quis Monachus voueat aliqua die ieiunare, & non determinet formam ieiunij, intelligendum est vouisse ieiunium iuxta formam Monasticam.

2. Secundò: Ieiunium indictum à Confessario, nisi is contrarium explicet, aut mens ipsius aliandè cenob cognoscatur, semper est Monasticum. Liqueat, quia in ambiguis debet præualere benignitas. Ita ille, vnde secundum hanc opinionem, si quis ex nostra religione voueret ieiunare, & non determinaret velle ieiunare secundum morem Ecclesiæ, satis faceret voto si ieiunaret, secundum morem ieiuniorum nostræ Religionis; Sed posset aliquis dicere Doctores communitè asserere, vota ieiunij imposita à Confessario, vel emissia à vouente intelligenda esse, & obseruanda secundum morem Ecclesiasticum. Verum respondebit Caramuel, Doctores loqui de Laicis qui non habent alia ieiunia nisi Ecclesiastica, secus autem dicendum videtur de Regularibus, qui habent ieiunia Ecclesiastica, & Monastica: Ideo tu cogita.

RESOL. LXI.

An qui vouit ieiunare die Sabbati, vel Feria 6. teneatur ad id votum, si dies Natiuitatis Domini occurrat in his diebus?

Et notatur eum, qui votum emisit non comedere carnes in sexta Feria, vel die Sabbati posse comedere carnes in die Natiuitatis Domini, si in eis acciderit celebrari.

Ex p. 1. tr. 9. Ref. 22.

§. 1. Affirmatiuam sententiæ docet Suarez, de *Beat. Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 20. numero 7.* Porro in *Reg. de off. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 3. cap. 25.* Sanchez in *sum tom. 1. l. 4. cap. 11. num. 61.* Villalobos in *sum tom. 1. tr. 23. diff. 2. n. 6.* Barth. à S. Fausto in *thes. relig. l. 1. q. 51. 4. num. 2.* Valquez in *p. 1. disp. 20. c. 4. n. 26.* Syluest. *verb. ieiunium, n. 27 q. 10.* Ortiz in *sum. c. 19. n. 21.* Reginaldas *tom. 2. l. 18. c. 20. n. 290.* Bonacina de *leg. disp. 4. quest. 1. punct. 6. num. 9.* Paludanus in *4. disp. 30. quest. 3. art. 4. concl. 4.* Hieronymus Llamas in *sum. part. 3. c. 5. §. 26.* Homobono

Homobonus de Bonis in ex. am. Eccl. p. 1. tr. 5. c. 9. q. 60. Molletus in sum. tom. 1. tr. 11. c. 14. n. 67. Sayrus in clau...

1. Hac sententia est probabilis, Sed contrariam non minus probabilem existimo, quam docet doctissimus Molina tom. 1. disp. 2. 72. n. 3. ubi sic ait: [Si Deo voni...

3. Et idem hanc opinionem, etiam Authores contrarii probabilem vocant, vt Bartholom. a S. Paulo...

4. Restat modo respondere ad argumentum contrarium ex cap. fin. de obser. ieiun. Dico igitur, illum cano...

RESOL. LXI.

An Religiosus, vel quibus aliis, qui tenebantur ieiunare...

inuet in Feria 6. etiamsi sit Vigilia tantum eum peccatum committit; & idem dicendum est de aliis casibus.

Et quid est sentiendum, si Prælatus in virtute sanctæ Obedientie præcepit Religioso v. g. ieiunium in Vigilia alie...

§. 1. Affirmatiuam sententiam communiter docent, Vasq. in 1. 2. disp. 98. c. 2. num. 7. Merolla in disp. Theol. tom. 1. disp. 2. c. 7. corollar. 6. n. 126. & alij...

2. His tamen non obstantibus non reticeam, contrariam sententiam docere Petrum Cornejo in 1. 2. D. Th. tr. 7. q. 71. disp. 5. dnb. 8. n. 10. nisi transgrediatur votum ex speciali inobedientia qua veli non subici regulæ, aut Superiori. Vnde Gratian. q. 86. art. 4. §. dicitur ad hoc, docet quod si Religiosus transgreditur præcepta Dei, vel Ecclesiæ, quæ præcipiuntur sub peccato mortali in sua regula, non propterea licet inferre peccasse duplici peccato, aut vno habente circumstantiam alterius peccati. Adde quod regula potest præcipere talia ieiunia, imò præcipit propter idem motiuum, propter quod præcipit Ecclesiæ, ergo cum ibi non sit duplex motiuum, non erit nisi vnum peccatum, & idem est in aliis, nam Religio cum præcipit ieiunium suis Religiosis, nihil aliud intendit, quam virtutem temperantiæ, quod idem vult Ecclesiæ, ac proinde cum Religiosus non ieiunat contra præceptum suæ regulæ, non committit nisi vnum peccatum, ac si tale ieiunium semel tantum esset præceptum, quod consumatur, quia regula in suis præceptis nisi exigat specialiter obedientiam, solum intendit virtutes in particulari iuxta materiam præceptam ad ipsam obedientiam solum generaliter, ergo qui peccat, non committit duplex peccatum, nam illa obedientia est circumstantia generalis quæ reperitur ibi, sicut in omnibus aliis peccatis. Secus autem dicendum est si Prælatus in virtute sanctæ Obedientie præcipiat Religioso, v. g. ieiunium, nam illud non præcipit solum sub ratione temperantiæ, sed etiam sub ratione voti obedientiæ, & idem transgressio illius esset duplex peccatum, contra temperantiæ, & contra obedientiam, quæ in particulari exigitur. Igitur in illo casu Religiosus committit duplex peccatum specie distinctum si à regula, vel Prælo exigitur obedientia specialiter, secus autem si non exigatur, quia sæpè regula in suis præceptis habet motiuum, quod Ecclesiæ in suis, hinc est quod Religiosi Franciscani, si non ieiunant in sexta feria, etiamsi sit vigilia, tantum vnum peccatum committunt, & idem dicendum est de aliis casibus, & hæc omnia dicta sunt secundum mentem Petri Cornejo, vt ipsemet docet ubi sup. ego enim non recedo à prima opinione.

Sup. hoc in Ref. seq. fig. nanter. in h. ne §. 2.

Sup. hoc ibi, in §. Quæ res. post mediam,

Sup. hoc ibidem, sed contrarij, in dicto §. Quæ res. post mediam, à vers. ex his, & sup. in princ. huius §.

RESOL. LXIII.

An si quis violet duo ieiunia ab Ecclesia indicta in vana diem incidentia, peccet dupliciter?

Idem est de auditione Missæ, & cessatione ab operibus seruilibus.

Et an solum talis transgressio præceptorum sit circumstantia in confessione aperienda?

Et quid si concurrat ieiunium indictum ab Ecclesia, & voto?

Et inferitur Monachum D. Francisci peccare dupliciter, si in die Veneris, quo incidit vigilia non ieiunet.

Et queritur, an Religiosi Dini Francisci teneantur ad